

Asia: VN/27126/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräiksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Huomiot hallituksen esityksen yleisperusteluihin (esityksen luvut 1-5 ja 8-12)

-

1 luku Yleiset säännökset

-

2 luku Yhteyspisteviranomainen

-

3 luku Asioiden käsittely Lupa- ja valvontavirastossa

-

4 luku Eräiden lupamenettelyiden yhteensovittaminen

-

5 luku Yhteiskäsittely

-

6 luku Asioiden ratkaiseminen

-

7 luku Erinäiset säännökset

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

-

Laki vesilain muuttamisesta

-

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

-

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta, VN asetusmuutosluonnos ympäristövaikutusten arvioinnista ja asetusmuutoksen muistio

-

Muut lakiehdotukset

-

Muut kommentit

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta ja toteaa siitä seuraavaa:

1. Yleisiä huomioita

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan useita säännösmuutoksia, joilla toteutettaisiin ympäristöllisten asioiden yhden luukun asiointimahdollisuutta uudessa valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastossa. Siinä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden lupa-asioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa, johon osin sisällytettäisiin muita lupamenettelyjen ja lupa-asioiden käsittelyn yhdenmukaisuutta ja sujuvuutta edistäviä säännöksiä.

MaRa pitää investointien edistämiseksi sujuvan lupamenettelyn kehittämistä tärkeänä ja siinä etenemistä kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien hakeminen tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden ja käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta. Lupakäytäntöjen sujuvoittamisella edistetään Suomen kilpailukykyä houkuttelevana investointikohteena.

MaRa kannattaa myös uuden erillislain säätämistä ja samalla sekä eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annetun lain (764/2019) ja ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annetun lain (764/2009) kumoamista.

2. Käsittelyaika

Lakiluonnoksen 7 §:ssä säädettäisiin asioiden käsittelyaikaa koskevasta arviosta. Sen mukaan käsittelyajat eivät olisi sitovia, vaan ainoastaan tavoitteellisia. On tietysti hyvä, että Lupa- ja valvontaviraston toimintaan kuuluu jatkossa muun muassa arvion antaminen siitä, kuinka kauan lupapäätöksen antaminen kestää. Hallitusohjelman mukainen tavoite investointiluvituksen sujuvoittamisesta ja nopeuttamisesta vaatii kuitenkin toteutuakseen käsittelyaikojen selvän lyhentämisen kaavoituksesta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta eri lupamenettelyihin ja muutoksenhakuun. Näin esimerkiksi ympäristöministeriön laatimassa luonnoksessa rakentamislain muuttamisesta on esitetty, että rakennusvalvontaviranomaiselle säädettäisiin kolmen kuukauden määräaika ratkaista rakentamislupahakemus siitä, kun hakemus liitteineen on vastaanotettu rakennusvalvonnassa. MaRa katsoo, että sitovat määräajat luvituksen eri prosessivaiheisiin turvaavat paremmin käsittelyaikojen lyhentämisen tavoitetta.

3. Yhteensovittettavat lupamenettelyt

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan ns. yhteensovittamislain (764/2019) kumoamista. Ehdotetun Lupa- ja valvontavirastolain 11 §:n mukaan ympäristönsuojelulain (527/2014) ja vesilain (587/2011) mukaisen lupahakemuksen käsittely voidaan hakijan pyynnöstä tai hänen suostumuksellaan sovittaa yhteen eräiden muiden lupia koskevien hakemusten kanssa. Näitä muita lupaa koskevia hakemuksia olisivat esimerkiksi kaivoslain (621/2011) 9 §:n mukainen malminetsintälupa, 16 §:n mukainen kaivoslupa ja 22 §:n mukainen kullanhuuhtontalupa sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 23 §:n mukainen lupa vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin sekä 58 §:n mukainen lupa räjähteiden valmistukseen ja varastointiin.

MaRa toteaa, että ns. yhteensovittamislaki tulee kumota, koska sille ei ole enää itsenäistä tarvetta. Lain soveltaminen on muutenkin jäänyt vähäiseksi ja valtion aluehallinnon uudistaminen, ja muut käynnissä olevat muutokset rajaavat merkittävästi lain sisältöä.

MaRa pitää kuitenkin tärkeänä, että yhteensovittamislain jäljelle jäävä keskeinen sisältö eli Lupa- ja valvontaviraston ja Tukesin lupien yhteensovittaminen voidaan käsitellä osana Lupa- ja valvontavirastosta annettua käsittelylakia. Lisäksi lainsäädännössä tulee huomioida eri lupien eriaikaisuuden perusteet hankekohtaisesti. Yhden luukun säädöskokonaisuuden tulee hyödyttää hanketta, vaikka toiminnanharjoittaja hakisikin lupia eri aikoina.

Ehdotetun Lupa- ja valvontavirastosta annettavan lain 11 §:n säännös soveltuisi vain, jos lupia haetaan ja ne ratkaistaan samanaikaisesti. Edellytyksenä on hakijan pyyntö tai suostumus. MaRa korostaa lähtökohdaksi sitä, että viranomaisen tulee viran puolesta varmistaa lupien yhteensovittaminen yhteistyössä luvanhakijan kanssa.

4. Sähköinen asiointi

Hallituksen esitysluonnoksen yleisperustelujen mukaan hallituksen esityksen toteutuminen riippuu merkittävästi sähköisen asioinnin kehittämisestä ja sen käyttöönotosta eri viranomaisissa. MaRa toteaa, että yhden luukun lainsäädäntöhanke ei kuitenkaan voi nojautua pelkästään sähköiseen asiointiin, mikäli tietojärjestelmien yhdistäminen kestää vielä useita vuosia. Kaikki mahdolliset keinot sähköisen asioinnin lisäksi tulee ottaa viipymättä käyttöön Lupa- ja valvontaviraston käynnistäessä toimintansa arvioidun aikataulun mukaan 1.1.2026.

5. YVA-menettely ja lupamenettelyiden yhteensovittaminen

MaRa pitää perusteltuna ja tärkeänä YVA-menettelyn ja lupamenettelyiden vahvempaa yhteensovittamista. Se toteutuu luontevimmin YVA-selostusta ja lupahakemusta koskevien kuulemisten yhteensovittamisessa. Yhteiskuulemismahdollisuutta on 1.9.2020 jälkeen sovellettu vain kerran. Syitä yhteiskuulemismahdollisuuden vähäiselle käytölle on arvioitu olevan useita. Yhtenä keskeisenä tekijänä on hallituksen esitysluonnoksen yleisperustelujen mukaan mainittu se, että hankkeesta vastaavien kannattaa tehdä ympäristövaikutusten arviointi jo osana hankkeen suunnittelua ja sellaisessa suunnitteluvaiheessa, jossa hankkeella on vielä useita toteuttamisvaihtoehtoja. Lupahakemus voi taas koskea vain yhtä toteutusvaihtoehtoa, joten se edellyttää, että hankkeen kaikki keskeiset ratkaisut on jo tehty. Lupa- ja valvontaviraston toimivallassa olevien lupamenettelyiden osalta on tarkasteltu mahdollisuutta laajentaa YVA-selostuksen ja lupahakemuksen yhteiskuuluttaminen koskemaan joko Lupa- ja valvontaviraston ratkaistavaksi kuuluvia voimassa olevien lupien muutoksia tai kaikkia sen ratkaistavaksi kuuluvia lupia. MaRa kannattaa näistä jälkimmäistä vaihtoehtoa. Ennakkoneuvottelussa on mahdollista seuloa kullekin hankkeelle sellainen YVA-menettelyn suorittamistapa, joka parhaiten täyttää YVA-lain tavoitteen.

Hämäläinen Sami
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry